

TARİHÇE

Milâttan 3.500 yıl önce, Kafkasya üzerinden Anadolu'ya gelerek Neşa, Zalpa (Zalpuva), Pruşhanda, Truva, Alishar, Alacahöyük, Hattuşaş (Boğazköy) ve Kültepe (Kaniş) ile Hatti gibi isimlerle "ilk şehir devletleri"ni kuran ve bir "Federasyon" çatısı altında toplanan, batılı bâzı târihçilerin "Ön Türkler" dediği ve Hititler'den önce Anadolu'da 1.500 yıllık bir hâkimiyet dönemi geçirmiş bulunan "Türkistan asıllı Hattiler"e mensup Kızılırmak ve Yeşilirmak deltaları arasında kalan sahil şeridinde yerleşik durumda olan bu yerli halk (Gaskalar/Kaşkalar)'ın, şimdiki Samsun şehrinin 14 km doğusuna isabet eden Tekkeköy ile Mert Irmağı kenarındaki Dünder (Öksürük) Tepe civarında, ilk ve en eski "Samsun"u kurdukları, daha sonra bu bölgede hakimiyet sağlayan Hititler (Etiler)'in bir süre bu yörede oturdukları ve M.Ö. 1.200 yıllarında meydana gelen büyük bir volkanik patlama neticesinde ortadan kalktıkları, devletlerinin ise Avrupa'dan Anadolu yarımadasına geçmiş olan Frigler tarafından yok edildiği, daha sonra ise M.Ö. 8. YY.da Kafkaslar yoluyla Doğu Anadolu bölgesine giren Kimmerler'in Güney Karadeniz kıyılarında yaşayan halk üzerinde egemenlik kurdukları, İyon gemicilerinin ise şimdiki Liman Mahallesi sınırları içerisinde kalan, bir ucu Baruthâne'ye kadar uzanan ve şimdiki Şehir Stadyumu karşısında yeralan "antik liman" sırtlarındaki Toraman Tepe ve Cedit Mahallesi yamaçlarında, eski ismi "Enete" denilen yerde M.Ö. 562'de "Amisos" adını verdikleri "Yukarı ve Aşağı Şehir"den oluşan bir "site" içerisinde alış veriş merkezi tesis ettikleri muhtelif târihçilerce ifade edilmektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi, "Türkistan asıllı Hattiler"e mensup Kızılırmak ve Yeşilirmak deltaları arasında kalan sahil şeridinde yerleşik durumda bulunan bu yerli halk (Gaskalar/Kaşkalar)"; Samsun ve yöresinde hâkimiyet sağlamış ve bu toprakları ebediyen Türk yurdu yapan atalarımızdan bir koldur. Onlar hakkında Hitit (Eti)ler (M.Ö: 2000-M.Ö: 700) tarihi içerisinde bâzı bilgiler ile karşılaşılıyor. Bir kere daha vurgulayacak olursak; Samsun'un bilinen târihi, Miletos ve Efesos'lu gemicilerin Karasamsun sırtlarına gelip koloni kurdukları M.Ö. 562'den çok daha öncelerinden başlamakta ve burada çeşitli medeniyetler meydana getirdikleri bir bir ortaya çıkmaktadır.

Bafra ilçemizde; İkiztepe'de, 1974 yılından bu tarafa sürdürülen kazı çalışmalarının sonunda (Eylül-2005 sonuçlarına göre), 500 dolayında arkeolojik buluntuya rastlanmış olması ve bunlar arasında da tezgâh ağırlıkları, ağırşaklar, kemik deliciler, zıpkın uçları, hançer, çakmak taşı kesiciler, metal bilezik, küpe ve yüzükler bulunması; çağlar boyunca bu bölgede hayvancılık, avcılık, balıkçılık ve dokuma sanatlarının yapılmış olması; bütün bunların incelenmesi ile de bölgede Kalkolitik dönem denilen M.Ö. 5.000-4.000'e ait yerleşme izlerine rastlanması, diğer taraftan M.Ö. 4.000 ile M.Ö. 1.700 yıllarına kadar da sürekli yerleşim yapıldığının anlaşılması, kazılarda Eski Tunç çağı denilen M. Ö. 3.000-2000 ve Erken Hitit çağı denilen M. Ö. 1.900-1800 dönemine ait çok sayıda eser ile kalıntının tespit edilmesi, bu arada M.Ö. 330-30 yıllarına ait bir de anıt mezarın ortaya çıkarılması yanında burada yaşayan insanların Akdeniz ırkının özelliklerini taşımadıkları, Alacahöyük'te yaşayan Orta Anadolu ırkından da farklı "Güney Rusya ile Bulgaristan'da, Varna'da yaşamış insanlardan geldiklerinin anlaşılması" yukarıdaki açıklamaları teyit eder mahiyettedir.

Anadolu'ya ilk gelen insanların "Türkler" olduğu, bâzı Batılı târihçiler ve coğrafyacılar, arkeologlar vb. istemese de bir hakikat olarak zaman zaman su üstüne çıkmakta ve bilim dünyasında gözler önüne serilmektedir: "Hacılar ilçesinde yapılan kazılarda, ortaya çıkan eserler, bizim eserlerimizdir. Sümer, Babil, Asur, Akad, Ertürk (Etrüksler yani Truvalılar), Mısır, Aztek, Maya, İnka, Eti (Hitit) biz Türklerin öbür adlarıdır.

Yine bâzı târihçiler de bugünkü Foça şehrine adını veren Foçalılar'ın, "Likastos" diye isimlendirdikleri "Mert Irmağı" ağzında "Amisos Kolonisi"ni kurduklarını, bu tarihten 16 yıl sonra yâni M.Ö. 546 yılında Lidya Kralı Krezus ile Pers İmparatoru Kurus (1. Keyhüsrev)'in bu şehrin güneyinde bir savaşa tutuştuklarını ve Lidya Kralı'nın yenilerek Kurus'a esir düştüğünü ve Amisos'un "Pers İmparatorluğu'nun eline geçtiğini, daha sonra Pers İmparatoru olan

Dârâ'nın, şimdiki Cezaevi ve Kılıçdede Câmiî çevresindeki kuruluş yerini beğenmiyerek bunun 3 km. batısındaki (Toraman Tepe)'ye taşınmasını emrettiğini ve böylece "2. Amisos" şehrinin tesis edildiğini vurgulamaktadırlar. M.Ö. 4'ncü asırda Makedonya Kralı İskender, Persler'i yenerek Anadolu ve İran'ı istilâ etti. O'nun 33 yaşında (M.Ö. 323 yılında) ölümü üzerine, imparatorluk toprakları, arkadaşları arasında paylaştırıldı. Bu paylaşmada Amisos (antik Samsun), Amasi (Amasya), Gazira (Turhal), Zela (Zile), Komana Potika (Tokat) şehir ve yöreleri; Büyük İskender'in yakın arkadaşı Evmenes'in hissesine düştü. Kısa bir süre sonra da Evmenes, diğer generaller tarafından öldürüldü. Yerine Büyük İskender'in kumandanlarından Ksandr, M.Ö. 315 yılında Amisos'u ele geçirerek subaylarından Amintas'ı buraya "vâli" tayin etti.

Daha sonra Büyük İskender'in en güçlü kumandanlarından biri olan Antigonos, Amisos'u arkadaşı Ksandr'dan aldı ise de M.Ö. 301'de, bugünkü Dinar civarında, diğer komutan arkadaşlarıyla yaptığı savaşta yenilip öldürülünce Anadolu'da tam bir anarşi yaşanmaya başlandı. Bu karışıklık durumundan yararlanmayı fırsat bilen Midridat adındaki bir "Pers asilzâdesi" Amasi'yi ele geçirdi. Kuzey Karadeniz'e ve Kırım'a da hakim olduktan sonra M. Ö. 280 yılında bağımsız "PONT KRALLIĞI"nı kurdu. Devlet kuruculuğu sebebiyle de "Kitistes/Kurucu" lâkabını aldı. Kral Mitridat, M. Ö. 266 yılında öldü. Amasya'ya nâzır kayalar içinde ayrılan mezar içine gömüldü. "Kral Mezarları" adı ile meşhur olan bu mezarlarda Midridat'ın soyundan gelen krallar gömülüdür. Kral Mitridat'ın yerine 1. Arieborzan geçti. 11 yıllık bir krallık sürdükten sonra M.Ö. 255 yılında öldü. Yerine O'nun oğlu 2. Mitridat M.Ö. (255-220) geçti. Bu dönemde Seleukos Kralı'nın kız kardeşi Laodike ile evlenen 2. Midridat, drahoma/düğün armağanı olarak da Büyük Frigya'yı aldı, M.Ö. 245 yılında ise Amisos'u zapt etti.

M.Ö. (220-185) 3. Mitridat, (M.Ö. 185-169) ise 1. Farnas dönemidir. Farnas zamanında, Bir Miletos/Milet kolonisi olan Sinop ele geçirildi (M.Ö.183). Pontus Devletinin başşehri Amasya'dan buraya taşındı. Trapezos/Rize, Of (Ofis), Sürmene (Sursamia), Akçaabat (Hermenessa), Giresun (Kerasos) ve Ordu (Katyora) O'nun zamanında ülke topraklarına katıldı. 1.Farnas'dan sonra yerine kardeşi 4. Mitridat (M.Ö. 169-150) geçti. Ardından oğlu 5. Mitridat (M.Ö. 150-120) kral oldu. Bu dönemde meydana gelen 3. Kartaca Savaşı'nda gemi ve asker yardımı yaparak Roma'nın yanında yer alındığı için ödül olarak Anadolu'daki Frigya toprakları elde edildi. Karısı tarafından düzenlendiği sanılan bir suikast sonucu Sinop'ta öldürüldü. İktidarı ele geçiren Kraliçe Laodike, 9 yıl süreyle devleti yönetti. 5. Mitridat'ın küçük yaştaki oğlu 6 Mitridat Eupator, annesinin korkusundan bir süre kaçıp dağlarda yaşadı. Yeterince büyüyüp güçlendikten sonra da Sinop'a döndü ve annesi ile kardeşini de öldürerek Pontus tahtına çıktı (M.Ö. 111-63). Roma İmparatorluğu ile savaştı. Roma İmparatorluğu'ndan Paflagonya'yı (Kastamonu yöreleri), Ankara Ovası'nı, Frigya'yı (Eskişehir dolayları), Sivas yörelerini ve Kapadokya'yı (Kayseri dolayları ile İç Anadolu'yu) işgâl etti. Ege sahilindeki Bitinya Krallığı ile Roma Lejyonlarını ve müttefiklerini de yendi ve Romalıları Anadolu'dan sürüp çıkardı. Bunun üzerine Roma İmparatorluğu; bu devleti dize getirebilmek için en kuvvetli kumandanlarını Anadolu'ya gönderdi. Nice sonraları Romalı General Lukullos, M.Ö. 71 yılında Amisos'u ve kral sarayının bulunduğu Eupatoria'yı, bilâhare de Sinop ve Trabzon ile yörelerini ele geçirdi.

Romalı General Pompeius da Büyük Mitridat'ın üzerine saldırınca Midridat, bu ağır tazyik ve hücumlara dayanamadı ve anavatanı olan Pont'u bırakarak Kırım'a kaçtı. Pompeius; işgâl ettiği Amisos'a "Pompeipolis" adını verdi ise de halk arasında eski ismi aynen devam etti. Büyük Mitridat'ın ölümünden sonra Amisos ile birlikte eski yerler, tekrar Roma İmparatorluğu'nun eline geçince Pont Devleti de sona erdi (M.Ö. 63). Fransız kaynaklarına göre, daha Pontus Krallığı'nın kurulduğu yıllarda bölgede oturmakta olan halkın üç bölüm olduğu, bunların da;İranlılar, Kıyı şehirlerindeki Rûmlar, Bölgenin asıl yerli halkı olan Turanlılar, olduğu ileri sürülmekte ve "Pontus Krallığı"nı teşkil eden üç ana milletten "Turanlılar/Türkler" in "Bölgenin asıl yerli halkı" olduğu vurgulanmaktadır.

Muhtelif târihlerde İslâm orduları bu bölgeye akınlar yaptılar. İranlı Sasaniler de zaman zaman bu bölgeye akınlarda bulundular. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra, Selçuklu Türkleri'nden Anadolu Fatih Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın komutanlığındaki Türk ordusu, bütün Anadolu gibi bu bölgeyi de fethetti.

Bizansın tahriki ve Roma kilisesinin de teşvikiyle başlayan Haçlı Seferlerinin birincisinden sonra Selçuklular, bâzı kıyı şehirleri gibi "SAMSUN" adını verdikleri şehri ve bu antik Amisos'u da terk ederek Anadolu içlerine kadar çekildiler. 4. Haçlı Seferi (1204) sırasında; İstanbul, Haçlılar'ın istilâsına uğrayınca, İmparator ailesinden Aleksî Kommen, Trabzona kaçarak orada, başşehri Trabzon olmak üzere "Trabzon Rûm İmparatorluğu"nu kurdu. Cenevizliler'in Karadeniz ticâretini ele geçirmeleri üzerine de Amisos/Samsun limanının önemi iyice arttı.

Selçuklu sultanlarından Sultan Keykavus ve kardeşi Sultan Alaeddin Keykubat, Trabzon Rûm İmparatorluğu'nu doğuya doğru iterek küçülmesine sebep oldular. Samsun ve Sinop'u yeniden fethettiler. Samsun limanı, bu dönemde Kırım ile olan ticâreti sebebiyle oldukça gelişen Sinop yanında sönük kaldı. Bu devirde iki Samsun bulunuyordu: Bugünkü Samsun'un bulunduğu yerde "Müslüman Samsun" ile 2-3 km kuzey-batı istikametinde ve çoğunluğunu gayri müslimlerin teşkil ettiği Ceneviz ticâret sitesi olan "Gâvur Samsun" veya "Kara Samsun" (antik Amisos) idi. Büyük Moğol Hükümdarı Hülâgü'nün, yaklaşık 800 bin Müslümanı katlederek silmeye çalıştığı islâmî izlerin, İlhanlı Hükümdarı Gâzan Mahmud Hân (1295-1304) zamanında Müslümanlığın tekrar ülkeye yerleşmesinden sonra "Müslüman Samsun"da bâzı câmi ve mescîdlerin temeli atılmış, sonra gelen Muhammed Hüdabende Olcaytu, Ebu Said, Arpa ve Musa Hân (1304-1353) zamanlarında ise şehrimiz Yalı (Hoca Hayreddîn), Pazar ve Kurşunlu Câmiî ve külliyelerinin yapımı gerçekleşmiştir.

Ceneviz sitesi olan Kara Samsun, 14. asırda Osmanlı hâkimiyetini kabûl etmişti. Anadolu Birliği'ni sağlamak için çeşitli savaflara giren Sultan Çelebi Mehmet Hân, Amasya Sancak Bey'i olan Şeyhzâde Murat'ın Lala'sı Rûm Beylerbeyi (Sivas, Çorum, Yozgat, Amasya, Tokat ve Canik Beylerbeyi) Biçeroğlu Hamza Bey komutasındaki bir orduyu buraya gönderdi. Hamza Bey, şehri karadan kuşattı. Bunun üzerine Cenevizliler de şehri ateşe vererek gemilerine binip kaçtılar. Hamza Bey, Gâvur Samsun'a girdiği zaman, kül yığından başka bir şey göremedi. İsfendiyar oğlu Hızır Bey'in elinde bulunan Müslüman Samsun ise, Çelebi Mehmet kuvvetlerine karşı koyamayacağını anlayınca, şehri muharebesiz teslim edip babasının yanına döndü. Böylelikle de Samsun, her iki şehir merkeziyle birlikte 15. asırda kesin olarak Osmanlı Devleti'ne katılmış oldu. Bugün "Gâvur Samsun" dan, bâzı mezar buluntuları dışında fazla bir şey kalmamıştır. "Müslüman Samsun" ise, Anadolu Selçuklu Devleti çökmek üzereyken Canik Beyliği'nin başşehri olmuştur. 1398'de Yıldırım Bâyezıd Hân, Samsun'u alarak, Toroslar'a ve Fırat'a kadar Anadolu'yu Osmanlı hâkimiyetinde birleştirmiştir. 1402 Ankara Savaşı'nda Bâyezıd Hân'ın yenilmesinden sonra Timurlenk, Samsun'u Kubadoğlu Cüneyd Bey'e vermiştir. Birkaç yıl sonra Taceddinoğlu Hasan Bey, Cüneyd Bey'i öldürerek Samsun'u almıştır. Az bir zaman sonra da Samsun, Kastamonu'da oturan İsfendiyar (Candar) Oğullarının eline geçmiştir. 1413'de Çelebi Sultan Mehmed (yukarıda belirtildiği gibi) bizzat kendisi Samsun'u alarak kesin bir şekilde Osmanlı Devleti'ne katmıştır.

Fâtihten Sultan Mehmed, 1460 yılında 2. Mora Seferi'ne çıktıktan ve Bizans kalıntılarını sildikten sonra 1461'de Ceneviz'den Güney Karadeniz'de bulunan Amasra'yı fethetti. Baharda Sinop'a geldi ve himayesinde bulunan Candarlı (İsfendiyar) Beyliği'ne dostça son verdikten sonra Trabzon üzerine yürüdü. Denizden de kuşatılan Trabzon, İmparator'un teslim olması üzerine düştü. Kommenos İmparatorluk hanedanına son verildi. Böylece "Trabzon Rûm İmparatorluğu Devleti", bir daha diriltilemeyecek şekilde "târihe" karıştı. Bu şekilde Batum ve Gürcistan kıyılarına kadar bütün Güney Karadeniz kıyıları, Osmanlı Devleti'ne katıldığı gibi Trabzon ve Rize gibi Anadolu'nun son parçaları da Hristiyanlardan alınmış oldu.

Osmanlı Devri'nde Samsun, "Canik Sancağı" (eyâleti) adıyla Rûmiye-i Sugra Beylerbeyliği' nin bir vilâyeti idi. Tanzimat'tan sonra Trabzon eyâletinin 4 sancağından biri oldu. 6 kazası vardı. Samsun, Osmanlı devrinde, Sinop ve Trabzon limanları yanında ikinci derecede bir Karadeniz limanı olmuştur. Bu şehirde askerî ve sivil tersaneler bulunuyordu. Anadolu'ya açılan bir kıyı şehri olarak sakîn târihî hayât, merkezi (önce)Trabzon'da olmak üzere Giresun, Ordu, Samsun, Amasya, Sinop şehirlerini içine alacak şekilde kurulmak istenen "Rûm Pontus Devleti"nin teşkili için girişilen vahşet ve katliâmlarla, zaman zaman bozulmuş ve yüzlerce köy haritadan tamamen silinirken, binlerce Müslüman Türk, Pontusçu Rûm Çeteleri tarafından öldürülmüştür.

Merkez Ordusu kuvvetlendirilerek sayısı artırılmış ve 1922 yılının başlarından itibaren de Pontus ayaklamasının bastırılmasına geçilmiştir. Bunun için de bölgeye dağılan milli kuvvetler, asi Rûm köylerini ve onların dayanağı olmuş yerleri birer birer taramaya başladı. Sonunda, Pontus hayâli ile isyan başlatan Rûmların elebaşları ve onların yordakçuları tamamen yok edildi. Bir çıban başı olarak senelerce etkinliğini sürdüren Rûmların bu tutumu kökünden kazındı. Bunun için de Merkez Ordusu'nca ele geçirilen çete üyelerinden 10.886'sı kısmen affedildi. Orduya sığınmayıp direnen 11.188 Rûm da öldürüldü. Anadolu içlerinde oturmak zorunda bırakılan Rûm kadın ve çocukları da 1923 yılı başlarında vapurlara bindirilerek Yunanistan'a gönderildi. Yunanistan'dan da göçmen olarak 1921-1927 yılları arasında toplam 431.065 kişi ülkemize mübadil olarak geldi. Bunlardan 22.579 u Samsun'a yerleştirildi. Böylece, Pontus hayâli de ebediyyen sona ermiş oldu. (*)

(*): Mert Irmağı İnsanları (Pontus'a Darbe)-Ali Kayıkçı; Gürses Gazetesi Yy. No. 10, 5. Baskı, Samsun-Mayıs 2009, s. 17-40 ile "5 Yıldız'lı...55 Yıldız'lı ve TC Kimlik'li Samsun"; Samsun 2010'dan.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE SAMSUN İLE İLGİLİ BAZI ÖNEMLİ OLAYLAR

- Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs 1919 da Samsun'a çıktı.
Mustafa Kemal Paşa 25 Mayıs-13 Haziran 1919'da Havza'ya konuk oldu.
1923 Samsun-Sivas Demiryolu İnşaatı 2.defa başladı.
1924 ilk lokomotif Samsun'a getirildi.
Mustafa Kemal Paşa 20 Eylül 1924'te tekrar Samsun'a geldi.
1925 Samsun Ticaret Borsası Kuruldu.
1925 Yılında Vezirköprü ve Ladik ilçeleri Amasya ilinden ayrılarak Samsun'a bağlandı.
1925 Yılında Çarşamba ilçesinde belediye teşkilatı kuruldu.
1926 Yılında Fransızların elinde bulunan sigara fabrikası Tekel'e devredildi.
1926 Yılında Samsun-Çarşamba demiryolu hizmete girdi.
1927 Elektrik Şebekesi hizmete açıldı.
1927 Samsun Limanından 18 Milyon Liralık ihracat, 13 Milyon Liralık ithalât gerçekleşti.
1928 Samsun Ticaret ve Sanayi Odası ilk milli kongresini yaptı.
1929 Samsun su şebekesine kavuştu.
29 Ekim 1930'da Gazi Kütüphanesi hizmete açıldı.
1914 ilk kazması vurulan Samsun-Sivas demiryolu 1932'de hizmete açıldı.
1934 Kavak bucağı, ilçe oldu.
1944 Alaçam bucağı ilçe oldu.
1946 Verem Savaş Dispanseri hizmete açıldı.
1953 SSK Hastanesi hizmete açıldı.
1954 Halk Eğitim Merkezi hizmete açıldı.
1954 Ayvacık bucak merkezi oldu.
1957 Samsun Havalimanı hizmete açıldı.
1959 Kızılay Kan Merkezi kuruldu.
1960 Samsun Limanı hizmete açıldı.
1963 Samsun Fuarı hizmete açıldı.
1965 Samsunspor Kulübü Samsun'da bulunan dört amatör mahalli lig takımının birleşmesi ile kuruldu.
1968 Karadeniz Bakır İşletmeleri hizmete girdi.
1970 Samsun Azot fabrikası üretime başladı.
1973 Yeni Belediye sarayı hizmete açıldı.
1975 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretime başladı.
1979 Samsun şehirlerarası tam otomatik telefon görüşmesine kavuştu.
1987 Asarcık ilçe oldu.
1988 Ondokuz Mayıs, Salıpazarı ve Tekkeköy ilçe oldu.
1990 Ayvacık köyü ile Keskinoğlu Köyü birleştirilerek Ayvacık ilçesi kuruldu.
1991 Yakakent İlçe oldu.
1993 Samsun Büyük Şehir statüsünü aldı.
1996 Samsun İçme ve Kullanma suyu projesi tamamlandı.
1997 Samsun Kalkınmada Öncelikli Yöre Statüsüne alındı. Uygulamaya Ocak 1998'de geçildi.
1998 Samsun-Çarşamba Uluslararası Havalimanı resmi olarak açıldı. 1999 Şubatında seferler başladı.
2000 Samsun Atatürk Kültür Merkezi (AKM) Açıldı.
2000 Samsun-Kavak Organize Sanayi Bölgesi Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tescili yapıldı.
2001 Samsun Ticaret ve Sanayi Odası 100.Kuruluş Yıldönümünü kutladı.
2001 Türk Devlet ve Toplulukları Kurultayı Samsun'da yapıldı.
2002 Samsun Sahil Yolu Açıldı.
2003 Samsun Doğalgaz Dağıtım Lisansı İhale ilanı Resmi Gazetede yayımlandı.
2004 Samsun Organize Sanayi Bölgesi Doğalgaz kullanmaya başladı. Büyük Şehir sınırları genişledi.
2005 Samsun Gübre Sanayi A.Ş. özelleştirildi.
2006 Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. Samsun tesisi özelleştirildi.
2006 Samsun TEKMER Samsun TSO'nun Tefriş ve Tadilatını yaptığı yeni binasında Faaliyete başladı
2007 Çevre yolu hizmete açıldı
2008 TCDD'ye ait Samsun Limanı Yer Hizmetleri Kiralama Yöntemiyle özelleştirildi.
2008 Atakum, Canik ve İlkadım İlçe Oldu
2008 Merkezi Samsun olan TR83 Düzey 2 Bölgesi (Samsun, Amasya, Çorum, Tokat) Kalkınma Ajansı Kuruldu.
2009 Merkez Gıda OSB Tahsisleri Yapıldı
2009 Teknopark Kuruluş Çalışmaları başladı
2009 Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Vakfı Çalışmaları Başladı
2009 Samsun Lojistik Köy çalışmaları başladı
2010 Nisan; Canik Başarı Üniversitesi Kuruldu.
2010 Samsun Fuar ve Kongre Merkezi Protokolü İmzalandı
2010 Samsun Hafif Raylı Sistem Hizmetine Başladı
2011 Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Açıldı